

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

ANULŪ XLIX.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Sortisorii nefrancați nu se primesc. — Manuscrise nu se retrămit.

Nr. 24.

Joi, 29 Ianuarie (11 Februarie).

1886.

Din cauza S-tei sârbători de mâne țiarul nu va
apăre până Vineri seara.

Enunțarea d-lui Tisza.

BrașovŪ, 28 Ianuarie 1886.

„Unele foi române de dincolo de Carpați vrândŷ a caracteriza curentul politicii interne în România susținŷ, cã d. Ionŷ Brãtianu ar primi conscientŷ sŷu inconscientŷ impulsunea mișcãrii reacționare, ce plecã dela Berlinŷ. Nu scimŷ decã este destulŷ de justificatã acẽsta pãrere tațã cu primul ministru românŷ. Ceea ce scimŷ însẽ este, cã ministrulŷ-președinte ungu-rescŷ Tisza nu numai cã primesce impulsuni re-aciunare din afarã, ci imitezã chiar politica auto-ritarã a prințului Bismarck.“

„Se înțelege, cã decã este sŷe maimuțescã pe marele cancelarŷ germanŷ, d-lŷ Tisza nu se pŷte mãrgini la simplul rolŷ alŷ unui ministru responsabilŷ, care își ia impulsunile numai dela parlamentŷ, ci persŷna lui trebuie sŷe fiã mŷto-rolulŷ, elŷ însuși cu ideile lui trebuie sŷe stea în centrulŷ rotațiunii mașinei statului. Lumea ma-ghiarã trebuie sŷe se dedea de-a privi în d-lŷ Tisza pe mentorulŷ și de-a asculta cuvintele lui cu sfiãlã, cum se ascultau în vechime oraculele.“

„In Austria politica o face încã capulŷ sta-tului, împãratulŷ. Nu așa în Ungaria. Aici d-lŷ Tisza este stãpãnulŷ situațiunii sŷu, mai co-rectŷ șisŷ, face pe lume sŷe credã cã dẽnsulŷ este alfa și omega în statulŷ ungarŷ.“

Cuvintele aceste nu le-amŷ scrisŷ ațđ, ci în tŷmna anului 1884, cãnd d-lŷ Tisza a fãcutŷ cunoscutã enunțarea înainteã alegãtorilorŷ sŷi din Oradea-mare, cerẽndŷ sŷe se ia „mẽsurĩ excep-ționale“ contra preținșilorŷ „agitatori“ ai națio-nalitațilorŷ. („Gazeta Transilvaniei“ dela 12 Sep-temvre st. n. 1884.)

Decã binevoitorulŷ cititorŷ, citindŷ cuvintele de mai susŷ, a avutŷ sēmțulŷ, cã ele sunt de-o actualã importanțã, acẽsta nu dovedesce altã, decãtŷ cã atitudinea d-lui ministru-președinte Tisza față cu naționalitațile de acasă nu s'a schimbatŷ intru nimicŷ în intervalulŷ din tŷmna anului 1884 pãnã, în momentulŷ de față.

D-lŷ Tisza vrea sŷe imiteze pe Bismarck acum tocmai așa ca și atunci. Cancelarulŷ germanŷ strigã în gura mare, cã singura sa nisuințã este de-a desvoltã statulŷ naționalŷ germanŷ și de a întãri germanismulŷ prin combaterea fãrã milã a tuturorŷ acelorŷ elemente, cari nu vorŷ sŷe se asi-mileze; d-lŷ Tisza gãsesce asemenea cã numai desvoltarea naționalã maghiarã are îndreptãțire în statulŷ ungarŷ și cã elementulŷ maghiarŷ fiindŷ aici în majoritate relativã trebuie sŷe întipãrescã statului caracterulŷ sŷu. Bismarck pretinde ger-manisare, Tisza cere maghiarisare.

Cumcã totulŷ este numai o maimuțãriã o dovedesce faptulŷ, cã Tisza ia ca exemplu toc-mai stãrile din Germania, cari, observãndŷ în trecãtŷ, se potrivescŷ cu stãrile din statulŷ un-garŷ ca nuca în pãrete. D-lŷ ministru-președinte Tisza se provocã la Germania și România și uitã cã aceste state au o poporațiune omogenã. Și decã în marea Germania se aflã și unŷ petecŷ de Po-loniã, dreptŷ și echitabilŷ este cãnd Bismarck vine și amenințã pe locuitorii acestui petecŷ de pã-mẽntŷ, cari ținŷ la naționalitatea lorŷ, cã-i va stẽrpi și-i va desnaționaliza cu forțã?

Diarele ungurescŷ și chiar și organele d-lui Tisza au luatŷ în apãrare pe Poloniã față cu ame-nințãrile cancelarului. Unde remãne dẽr îndrep-tãțirea, ce o reclamã d-lŷ Tisza pentru majorita-te absolutã din Germania și pentru majoritatea relativã din Ungaria, ca aceste sŷe pretindã dela Poloniã, respective dela Nemaghiari, sŷe și jertfescã naționalitatea lorŷ în favoarea naționalitații ele-mentului domnitorŷ?

Domnulŷ Tisza este pe lângã tŷte celelalte și omŷ glumețŷ. Dẽnsulŷ țise cãtrã d-nii Sza-

bovlievicŷ și Gurbanŷ: „Priviți în lumea asta lar-gã unde sunt state mici și mari, și nu state fe-derative, ŷre cetățenii de altã rasã din acele state se bucurã de atãtea favoruri materiale pe terẽ-mulŷ bisericescŷ, scolarŷ sŷu administrativŷ ca în Ungaria?“

Nu este pocitŷ acestŷ modŷ de asemẽnare? Ce ar țice d-lŷ Tisza decã imputãndŷ cuiva cã e sãracŷ, acesta i-ar responde: „Privesce în lumea asta largã, unde trãiescŷ ŷmeni mici și mari, bogati și sãraci și imi aratã unŷ singurŷ omŷ, care sŷe fiã mai bogatŷ de cãtŷ mine, dẽr sŷe nu'mã arãți pe Rothschild nici pe bancherii din Pesta“ Pŷte cã d-lŷ Tisza ar țice, cã acestui omŷ îi lipsesce o dŷgã.

D-lŷ Tisza ne cere sŷe nu-i aducemŷ ca esem-ple „state federative.“ Dẽr decã dẽnsulŷ sus-ține, cã față cu statele ce nu sunt federative Ungaria este uniculŷ statŷ, în care cetățenii de diferite rase se bucurã de excepționale favoruri materiale, nu recunŷce ŷre tocmai prin acẽsta caracterulŷ federativŷ alŷ statului ungarŷ? Nu s'a întrebãtŷ niciodatã d-lŷ ministru-președinte Tisza, cã ŷre de unde vine, cã în acestŷ statŷ diferitele rase, de cumva au mai multe favoruri ca în orĩ-ce altŷ statŷ centralistŷ, totŷ nu sunt mulțu-mite, totŷ pretindŷ încã și mai multŷ?

Și apoi d-lui Tisza încã din tinerețe îi place prea multŷ a se preumbla prin Germania. Dẽr pãnã a merge în Germania d-lŷ Tisza scie bine, cã trebuie sŷe trecã prin altã țẽrã, care e multŷ mai apropiatã, ba strĩnsŷ legatã de Un-garia și unde dẽnsulŷ petrece mare parte din anŷ. De ce se feresce d-lŷ ministru-președinte așa de multŷ de-a asemẽnã Ungaria și cu acẽsta țẽrã?

Cititorulŷ va fi ghicitŷ, cã, e vorba de Aus-tria, care încã nici n'a intratŷ, ci abia se pre-gãtesce a intra în rẽndulŷ statelorŷ federative. D-lŷ Tisza fãcea fŷrte bine decã trãgea o para-lelã între Ungaria și Austria, atunci n'ar fi eșitŷ la rezultatulŷ, cã în Ungaria tŷte trebuie sŷe fiã dupã calapodulŷ maghiarŷ întocmite. Ori dŷrã nu trebuie sŷe existe o reciprocitate între statele dua-listice?

Se pŷte însẽ, cã d-lŷ Tisza încuragiatŷ de vorbirile lui Bismarck și de telegramele de felicitare, ce i s'au adresatŷ acestuia din Austria, a cređutŷ momentulŷ binevenitŷ de a deschide o campaniã în contra politicii federaliste din Aus-tria și de aceea a accentuatŷ în modŷ așa de demonstrativŷ principiulŷ suprematistŷ alŷ dua-lismului.

D-lŷ Tisza stã ațđ încã susŷ — bage de sēmã sŷe nu cadã.

Bugetulŷ cultelorŷ și instrucțiunii.

(Urmare.)

În ședinta dela 5 Februarie a camerei deputațiilor se continuã desbaterile asupra bugetului cultelorŷ și instrucțiunii.

Alexandru Almasy cere guvernului o însemnare statisticã despre numẽrulŷ juristilorŷ absoluți și de ofi-ciele disponibile, ca sŷe fiã orientați pãrinții, pentru care carierã sŷe și creșcã copii.

Ministrulŷ Trefort spune cã în anulŷ trecutŷ nu-mẽrulŷ studențilorŷ în dreptŷ a fostŷ în tŷtã țẽra de 2544. Astã-i multŷ și unŷ avertismentŷ, ca pãrinții sŷe și aplice copiii lorŷ mai multŷ la comerțŷ și industriã.

George Gyurkovics țice, cã Sãrbii, cari trãescŷ în Croația și Slavonia urmãrescŷ cu deosebitã atențiune rap-porturile ce se desvoltã între Maghiari și între Sãrbii din Ungaria. Sãrbii de dincolo de Drava vorŷ vedẽ cu mare mulțãmire tŷte nisuințele, ce țintescŷ la fericirea ambe-lorŷ popŷre și a patriei lorŷ comune. Preã onor. deputatŷ Szabolievics a ruptŷ ghiatã și eu din parte-mĩ așŷ dori, ca buna voințã exprimatã de dẽnsulŷ nu numai se afle rẽsunetŷ, ci sŷe și ducã la rezultate reale. Elŷ sperã cã cu timpulŷ se va ajunge acẽstã țintã și se va

pune capẽtŷ nențelegerilorŷ și discordielorŷ dintre Sãrbi și Maghiari; e convinsŷ, cã Sãrbii vorŷ primi cu bu-curiã strigarea: „Sẽ trãiascã înțelegerea și amicitia!“ (Aprobãri generale.)

Gabriel Ugron, reflectãndŷ la vorbele lui Gyurkovics, țice cã acesta pŷte sŷe fiã convinsŷ, cã cu greu s'ar afla în Ungaria vr'ŷ o partidã, care n'ar voi sŷe apere libertatea bisericeii sãrbesci, cãtã vreme acẽstã bisericã servește in-tereselorŷ libertãții generale. Noi toți, cãți trãimŷ între Carpați și Adria, avemŷ consciințã, cã existențã noștrã numai așa ni-o asigurãmŷ, decã ne pãstrãmŷ simpatia po-pŷlororŷ ce ședŷ aci, precum amŷ posedat'ŷ o în trecutŷ. Ospitalitatea cu care amŷ deschisŷ porțile țẽrii strãmoși-lorŷ lorŷ, sŷe o rẽsplãtescã Sãrbii cu aceea, cã ei, cãnd odatã va sosi pericolulŷ comunŷ nouŷ și lorŷ, uitãndŷ relele lorŷ cele mici, sŷe lupte cu noi în contra marelui rŷeu comunŷ. (Vii aplause). Oratorulŷ trece la altŷ obiectŷ. Corŷna prea mare dreptŷ și-a însușitŷ cu con-firmarea episcopilorŷ reformați. Ar fi trebuitŷ constitu-ționalulŷ guvernŷ ungurescŷ, ca consiliarŷ alŷ corŷnei, sŷe o lãmurescã asupra granițelorŷ și adevãratei insem-nãtãții a dreptului de confirmare, care e unŷ felŷ de ser-bãtorescã luare la cunoscințã a alegerei. E o tacticã permanentã a guvernului a concede totŷ și a nu face ni-micŷ. La 19 Februarie 1881 a hotãritŷ camera sŷe facã guvernulŷ pașii necesari pentru întemeierea episcopiei și capitulului celorŷ 130,000 greco-catolici de limba ungu-rescã. Dẽr de cincĩ ani nimicŷ n'a fãcutŷ, prin urmare ce pondŷ sŷe pui pe promisiunile ministrului, de cumva nu va fi vorba de ridicarea vr'unui palatŷ? La ce ser-vesce a accentua de atãtea ori ideã de statŷ maghiarŷ, pentru ca în numele acestei ideĩ de statŷ sŷe se suprimẽ chiar libertatea noștrã, decã guvernulŷ chiar acolo nu lu-crează, unde e vorba de ea, ca d. e. Sãcui ungurescŷ sŷe nu fiã siliți a asculta în limba romãnã serviciulŷ divinŷ și predica, unde așadarã e vorba de interesele nẽmului ungurescŷ? Elaboratulŷ asupra autonomiei catolicilorŷ ministrulŷ în înțelegere cu prelații ilŷ lasã de ani nere-solvatŷ; de unde și ia elŷ libertatea d'a nu rãspunde la o petițiune ce vine dela 8 miliŷne de catolici? Ora-torulŷ vorbesce apoi pentru autonomia catolicilorŷ. Mi-nistrulŷ vrea sŷe sprijinescã o facultate teologicã în Ar-dealŷ; sŷe ngrijescã mai bine, ca ascultãtorii sãsesci de teologiã sŷe viã în atingere cu tinerimea ungurescã la șco-lele superioare unguresci.

Ministrulŷ Trefort: Celŷ ce nu cunŷce deprinde-riile nŷstre parlamentare, ar crede cã ne aflãmŷ într'unŷ sinodŷ. La întrebarea, cã cu ce intențiune am propusŷ corŷnei sŷe confirme pe nou alesulŷ episcopŷ reformatŷ alŷ Ardealului, rãspundŷ, cã dreptulŷ de confirmare ilŷ are corŷna. La cestiunea greco-uni, cu țilorŷdeosebrei a Rutenilorŷ, rãspundŷ, cã în bisericã romãnescã ar fi sŷe se facã liturgia în limba grecescã (?); în bisericã ru-tenã nu este limba viã a poporului cea liturgicã, ci cea vechiã slavã. A schimba acẽsta și a indupleca și alte nẽmuri, ca sŷe și schimbe limba liturgicã usualã, precum vedemŷ asemenea tendințe în unele părți ale țẽrii, asta n'ar fi o politicã salutarã și corectã. (Aprobare în drẽpta, contradicere în stĩnga.) A treia întrebare e autonomia catolicilorŷ în Ardealŷ. Acẽstã autonomiã ar fi pericu-lŷsã pentru statŷ, și o asemenea autonomiã nu existã nici în Spania, nici în Italia, nici în Franca. Fãrã Roma catolicismŷ nu existã. S'a amintitŷ de Theresianum și de Pazmanium. Ațđ locurile interne pentru Ungurŷ stau sub guvernulŷ ungurescŷ. Ațđ patru obiecte se pro-punŷ în limba ungurescã și spre acestŷ scopŷ suntŷ pre-fecți unguři; chiar elevi austriaci învațã unguresce de bunã voinã. Acestŷ institutŷ nu se pŷte strãmuta la Pesta, trebuie sŷe respectãmŷ fundațiunile. Așa e și cu Pazmanium. De aci nu esŷ preoți unguresci cu senti-mente rele. din contrã esŷ preoți fŷrte nŷșețãți. Și nici acestŷ institutŷ riu se pŷte strãmuta ușorŷ la Pesta. Se face unŷ gravamenŷ din scrisŷoarea, ce am scris'ŷ o în afa-cerea educațiunii teologilorŷ sași din Ardealŷ. Nu sciti unde și crescŷ Sasii teologii lorŷ? În streinãtate! Și asta e o stare abnormã. Ce ar țice deputatulŷ Ugron, cãnd amŷ cresce noi pe preoții catolici în Roma? Ar fi unŷ mare folosŷ, decã protestanții și-ar cresce teologii lorŷ în Ungaria. Dẽr nu o vorŷ face. S'a vorbitŷ și despre revoluțiunii. Eu nu sunt prietinŷ alŷ revoluțiunii, ci alŷ

evoluțiunii, alu progresului. Cu revoluțiunii nu se pot dezvoltă stări normale, esemplu e Franca.

Urmăză discursurile lui Gurbanu și Tisza, pe care le-am publicat erī.

Otto Hermann dice, că revoluțiunea are totdeuna îndreptățirea de existență. Politica instrucțiunei noastre are lipsă de unu sistem. Scōla învătă pe Darwin, biserică îl condamă. Ministrul introduce instituțiunile streine, dēr nu scie creā unu spiritū comunū, care sē corēspunđē geniului ungurescū, și n'are o politică de instrucțiune națională. Ministrul e vinovat de decădinta moravurilor. De când s'a reformatu instrucțiunea limbilor clasice, juristii nu mai înțelegū *corpus juris* și de gēba cauți în spiritul societății ungurescī urme de activitate literară din partea profesorilor noștri de universitate. Ađi se pot recomanda la noi consilierī secreți și profesori, cum dresēzā vinuri în pivnița-modelă. Unu manualū de fiziologiā și anatomiā comparativă n'avemū. Locurile se ocupă cu omeni fără merit, pentru că ministrul dice: Acesta strigă prin țiare, trebuie sē-lu faci sē tacă. Oratorul aduce două casuri tipice. Unu candidat, care la esamenul de profesor pentru scōlele medii a cădūt de trei ori, a fost trimis de guvern sē ne represinte la congresul antropologic din Berlin și a ajuns doctor și asistent la universitate, apoi a fost trimis pe cheltuiala statului la institutul zoologic din Neapole, ca sē compromită prin ignoranța sa Ungaria astfel, încātu directorul acestui institut a rugat pe oratorul sē lucreze într'acolo, ca sē nu se trimetăstfel de omeni la Neapole, și în fine a ajuns suplent la o scōla mediă. Unu literat, care prin protecțiā a fost trimis la Paris s'învețe istoria literaturii, a fost instalat aci la societatea pentru artele plastice, pentru ca apoi sē fiā isgonit pentru o afacere de provisiune. Ministrul i-a dat cu tōte astea o catedră de profesor. Oratorul n'are încredere în politica de instrucțiune a guvernului.

Edmund Gajary are încredere în ministrul Trefort. Din însemnarea despre caracterul scōlelor vede, că pondul zace încă și ađi în mâinile confesiunilor, dēr acestea se silesc după puțină a corēspunde cerințelor legii. Guvernul trebuie sē ia pozițiune față cu confesiunile, asta o cere propria apărare a statului. Libertatea credinței sē nu o atingă statul, dēr el are îndatorirī față cu influința ce ea o exercită asupra societății. Elu nu e pentru înființarea unei a treia universități. Guvernul sē caute a abate tinerimea la scōlele reale.

Contele Albert Apponyi n'ar putē spr jini nisuițele autonome ale catolicilor, cari distrugū sistemul episcopal și ignorēză dreptul de patronat regal, dēr protestēză în contra declarării ministrului, care dice că principiul autonomiei catolicilor ar fi periculos pentru stat. Ce privesce Pazmaneu e o propunere din 1827, ca sē se strămute din Viena în Ungaria, fiind că temeiurile pentru hotărîrea fondatorului, adecă donnia Turcilor și turburările interne în Ungaria au încetat. Acum voi se reflectēză la importante declarațiuni ale deputaților Szabolievici și Ghiurcovici. (S'auđimū!). Eu, precum și d-vōstrā, cu plăcere am ascultat vocile leale și patriotice ale susū numiților deput. Și declarațiunea primului ministru la vorbirea lui Gurbanu, după părerea mea, a fost corectă și bine primită. (Așa e!) Noi cēști de dincoace, onorată cameră, în cadrul discuțiunii generale arătăm, că politica primului ministru în cestiunea naționalităților nu duce la isbândă. Nu duce la isbândă, după cum a arătat Horánszky și Grünwald, pentru aceea, pentru că principiul nostru este, că față de așa numita cestiune de naționalitate, nu cura simptomatică este pe care trebuie sē se pună cel mai mare pondū, ci vindecarea din rădăcină a relelor, (Așa e! în stânga și stânga estremă.) așa ca statul sē fiā iubit și respectat de toți cetățenii săi. (Aprobări în stânga). Și pentru că guvernul n'a făcut o acēsta, pentru aceea invinovățim politica de naționalitate a primului ministru. Neapartînendū discuțiunea acestei politice în cadrul vorbirei mele, mă întorc la vorbirile susū numiților deputați, promițendū, că declarațiunea de erī a primului ministru a fost corectă. Precum am accentuat mai înainte, constatez cu bucuriā, că vocile deputaților Szabolievici și Ghiurcovici au fost leale și patriotice; și tocmai pentru aceea sunt gata a explica în sensul cel mai bun unele cuvinte cam dubioase ale lor. 'Mi vine a crede, și cred, că ei când au vorbit în numele naționalității sērbesc, nu s'au considerat ca deputați trimiși aici din partea naționalității lor spre a pacta cu națiunea maghiară, ci s'au considerat și se consideră, ca deputații națiunii maghiare politice unitare, (Aprobări) cari talmăcesc dorințele cetățenilor noștri. (Aprobări viue.) Sē nu credă nime niciodată în acēstă dietă, că voimū permite cândva o astfel de concepțiā federalisti în Ungaria, care ar privi deosebitele naționalități din Ungaria, ca individualități cu drept public, din a căroru federațiune s'ar forma Ungaria, — una ca asta n'amū permite-o sub nici o împrejurare. (Viue aprobări generale.) După părerea

mea, acele dispozițiuni drepte, cari în privința usului imbei asigurēzā cea mai mare libertate a cetățenilor, nu se pot privi nici decātu ca efluxū alu unei astfel de concepții federalistice, nu se pot privi, ca recunoscerea individualității naționalităților, ci se pot privi numai ca efluxul stimei, ce unu stat liber o dătesce individului, (Viue aprobări generale) și ca unu drept, prin care toți indiviții își pot valida tolosirea și dezvoltarea limbii în sensul legilor. (Aprobări viue.) Trebuie sē mărturisesc, că m'am supērat, când am ascultat o parte a vorbirei lui Gurbanu, (S'auđimū!) pentru că am înțeles, că elu susține ca nedreptă procedura, față de egala îndreptățire a cetățenilor de deosebite naționalități, că statul maghiar în nisuița lui d'a se cultiva nu nēgă caracterul maghiar, că în prima liniă se nisuesce la indigenarea culturii maghiare cu tōte forțele statului. Și în acēstă privință, onorată cameră, cred că cea mai bună politică e sinceritatea. (S'auđimū, s'auđimū!) Limba maghiară în acestu stat nu e numai limba oficială a statului maghiar, ci totdeodată organul unității culturale, în care trebuie sē se contopescă toți cetățenii Ungariei, decă voimū sē asigurām pe basă solidă susținerea națiunii unitare politice. (Aprobări viue.) Când, așadēr, statul maghiar se silesc cu forțele sale proprii, ca sē indigeneze și sē răspāndescă cultura maghiară, atunci nu face altceva, decātu că întăresce și asigurēzā basa statului unitar, și nu pēcătuesce în contra libertății și a dreptelor pretensiuni ale cetățenilor de deosebite naționalități. (Așa e! Așa e!) Aceste le-am dīsū la declarațiuni mai sus amintiților deputați. Și sperū, că și ei vor gāsi în aceste, concordanța părerilor noastre, la îndeplinirea căroră totdeuna mă voi sili, adecă sē se respecte libertățile tuturor cetățenilor, dēr sē se asigureze cu orice preț și susținerea statului unitar. (Aprobări viue.)

Ministrul Trefort n'a dīsū, că cei ce sunt pentru autonomia catolicilor n'ar putē fi fii credincioși ai patriei. Și elu e catolic. Dēr în cestiunea acēsta mult faci politică fără sē scie pentru ce. Ce privesce Pazmaneu, decă d. deputat nu e în rătăcire în privința naturii de drept a acestei fundațiuni, bucuros va consimți sē se strămute acestu institut în Ungaria.

Vincentiu Babeș: Deputatul Apponyi a înțeles rēu cuvintele lui Gurbanu, pentru că astfelu explica plāngerile lui, ca cum ar fi luat în nume de rēu, că statul maghiar în prima liniă se îngrijesc de limba și cultura maghiară. Abia este cineva în țēră, care ar lua-o în nume de rēu, luāmū însē în nume de rēu aceea, că în a doua, a treia și a patra liniă lipsesc acēstă îngrijire. Aicea-i adevērul. Cu tōte că sunt legi, pe cari le-a citat Gurbanu, totuș ele nu se iau în considerare. Aicea-i plāngerea și referitor la asta aș fi dorit sē audu explicarea primului ministru. Primul ministru a dīsū erī, că trebuie ca acel element, care în decursul istoriei a format statul, sē-i întipărescă acestuia caracterul sēu. Acēsta-i forțe frumos, și încep, că enunțațiunea Escel. Sale s'a aplaudat de întreaga cameră. Nu sciu însē până unde vrē sē mērgă acel caracter maghiar și tocmai pentru aceea sunt în aceea opiniune, că enunțațiunea nu e corectă. Totdeuna audū, că se vorbeste aci despre idea de stat maghiar, n'o explica însē nimeni, că într'adevēr ce este ea și ce pretinde? Primul ministru a dīsū mai deunăđi, că frumoase sunt principiile, dēr decă le urmărm strict e cu puțină, cē sē vină astfel de deputați în dietă, cari n'o vor lua în considerare idea de stat maghiar. Acēsta nu pōte fi decātu o frasă, pe care n'o acceptēzū niciodată ca principiu, pentru că acēsta ar eschide pentru totdeuna din patria noastră principiul de libertate și legalitate. Ași dori așadēr, ca cineva sē defineze odată, însē corect și deslușit, că ce se pricepe sub idea de stat maghiar? Nu vē mulțumiți cu aceea, că de faptu ascultăm de legi și plătim contribuțiune, și nu venim niciodată în conflict cu legitimitatea. Ce mai poștiți? Gurbanu v'a spus deja, că între Romāni nu există unu om cu carte, care sē nu pricepă sēu sē invete unguresce (strigări de Eljen) Copii dēnsului (ai vorbitorului) vorbescū deja mai bine unguresce decātu romānesc (Eljenuri sgomotōe.) Propriamente cestiunea e, că creāmū legi, și cu ele facemū paradă înaintea lumii, dīcemū: Etā, câte drepturi au naționalitățile în acēstă patriă, când este însē vorba ca sē le aduceți în vīgore, atunci ne dīceți, că e cu neputință, pentru că acēsta vatāmā idea de stat maghiar. Dēr unde ajungem? Ce se vor alege din acele drepturi, decă continuați astfel de politică? Trebuie sē protestēzū și în contra celor dīse de primul ministru. Nu voi recunoscē niciodată, că în decursul istoriei singurū numai Maghiarii au format acestu stat și că dēr numai ei au drepturi. Istoria nu dovedesc asta. Noi toți amū formatu acestu stat. Pentru că dela regele S tulu Stefanu începēndū, totdeuna au fost aicea și nemaghiari, cari și-au jertfit sangele și averea lor pentru acēstă patriă. Decă națiunea de stat numai din cucerire s'ar putē deriva, atunci pe acēstă basă statul nostru ar sēmāna Turciei,

Mi-ar plăce decă odată s'ar esprima curatū guvernul și mai alesū primul ministru, că ce felu de drepturi are în acēstă țēră fiece care, că ce deosebire este între Maghiari și Romāni și între celelalte naționalități.

Sē se esprime, decă toți ne implinimū datorințele în sensul legii? (Strigăte: Nimicū nu impliniți!) Primul ministru nu odată a dīsū, că în lumea asta largă nu este stat, în care naționalitățile ar avē mai multe drepturi ca în Ungaria. (Esclamări în stânga estremă: E adevērat! Așa este!) E adevērat și nu. (Ilaritate). E adevērat în principiu, nu e adevērat în realitate. Szabolievici a dovedit erī curatū, că legea de naționalitate astāđi e literā mōrtă. Dovediți, că este cel puțin unu paragraf din legea de naționalitate, votată de dietă și sancționată de Maiestatea Sa, care s'ar fi executat sēu cel puțin s'ar fi luat în considerare. (Sgomotū). Cam astfelu stau lucrurile și cu autonomia bisericescă, despre care voi vorbi cu altă ocaziune. Decă se pot vota în totu anul atâtea milioane pentru Croația-Slavonia în scopuri culturale și încă în scopu culturalu croato-sērbesc, pentru ce nu s'ar putē vota cătuși de puțin și pentru Romāni? Ne dīceți, că Croația are autonomia sa proprie; pentru ce? Pentru că legislațiunea a crețut de bine a recunoscē autonomia ei. Dēr pentru ce nu recunoscēți autonomia Transilvaniei? (Strigăte viue: Transilvania nu există, numai Ungaria!) Dēr naționalitatea romānă, numai sē voiți, o puțeti ajutora și fără ca sē-i recunoscēți vr'o autonomie deosebită. E o doctrină cu totul nouă aceea, că în principiu recunoscēți drepturile naționalităților, în faptu însē nu, — le denegați. Primul ministru dice, că în tōte statele mai mari sunt rasse diferite, și nicăiri n'au mai multe drepturi ca la noi. Acēsta o negū. Și decă ar fi adevērat acēsta, n'ar dovedi nimicū pentru statul nostru. Decă vr'unu statu împedecă naționalitățile sale pe terēmulu culturale, urmărire n'ar fi alte, decātu că aceste naționalități s'ar slabi; pentru că nu pōte fi lucru patriotic, decă elementul domnitoru își basēzā domnia sa, susținerea și înflorirea statului pe aceea, ca se remānă îndērētū aceia, cu cari locuescū împreună și cu cari împreună formēzā statul. Credū, că toți au se recunoscă, că acēsta-i o politică greșită, și pentru atēsta nu pricepū nici decū politica primului ministru. Tare mă dōre, că în acēstă dietă numai vorbe frumoase audu despre drepturile cetățenilor, dēr imi pare rēu, decă credeți, că cu atāta se pot satura naționalitățile. Decă numai fapte pot se dovedescă — după cum a dīsū primul ministru Tisza — patriotismul cetățenilor nemaghiari, atunci numai și numai fapte pot se dovedescă și sēmțemintele bune și iubirea de adevēr a elementului domnitoru. Până ce nu ne vom convinge și nu vom simți, că într'adevēr vē purtați cu bune sēmțeminte, că în totu chipul voiți a fi drepți față de noi, că legile, cari le-ați făcutu pe sēma și interesul nostru, se execută punctual, — până atunci nu a noastră va fi vina, decă icī colo se vor întâmpla rătăcirī, ci a acelora, cari guvernēzā țēră. Și decă mai târziu vē veți convinge, că incetul cu incetului ne instrăinați de D-vōstrē, acēsta va fi numai urmarea politice greșite a D-vōstre. Vē rog sē fiți sinceri, ca și mine, vē spunū sincer, că nu pōte se aibă urmări bune, decă introduceți în lege dreptul și în faptu nu-lu recunoscēți. Nu pōte se aibă urmări bune, decă în vorbe promiteți mult și în faptu nu faceți nimic. Fiindcă din esperiențele de până acum, m'am convinsū, că bunăvoința și sinceritatea îi lipsescū dela guvernul actualu, pentru aceea nu primescū budgetul. (Sgomotū) — (Va urma)

SCRILE DILEI.

Negociările de pace nici n'au început încă și deja se vorbește de neînțelegeri ce se ivescū. Publicarea iradelei Sultanului, prin care s'a ratificat aranjamentul între Turcia și Bulgaria, a avut de efect, ca negocierile sē stea pe loc până când delegații sē primescă nouē instrucțiuni. Celu turc mai alesū nu este în pozițiune d'a discuta. Serbia voiesce a pune în discuțiune cestiunea Rumeliei. Bulgaria se opune și propune ca cestiune prealabilă, că incidentul bulgaro-rumeliotū sē remānă în afară din discuțiunile de pace. Totodată Bulgaria cere o despăgubire de răboi. Delegatul sērbū, a espediat unu curierū la Belgradū pentru a espune situațiunea și a cere instrucțiuni.

—x—

În cercurile competente din Viena se vorbeste, că *convențiā vamală și comercială cu România* se amānă pe unu an. Motivul amānării este, că în Ungaria încă nu este destul de bine pregătitu terenul, pentru adoptarea unei convenții contrare interesului economic al Ungariei. Acēstă părere se întăresce și prin ținuta Galiției, ale cărei interese sunt asemenea celor ale Ungariei. Scopul amānării convenției pe unu an e te slăbirea opiniunii publice din Ungaria. Intențiunea cercurilor competente din Viena este, ca amiciția politică

cu România să fie mai strâns legată, și ca recompensațiune i s'ar da ca jertfă, României, interesele economice ale Ungariei. România va da Austriei prietenia sa dubioasă, iar Austria ar da României interesele economice ale Ungariei. Așa scriu foile ungurești.

—x—

Prin gara din Praga a trecut în zilele acestea un nou transport de proiectile de tună, în 20 de vagoane, din fabrica Krupp, pentru România. De asemenea de mai mult timp au trecut și numeroase tunuri totuși pentru România.

—x—

Etă condițiunile sub care se pot importa porcii din România: 1) Fiecare transport să fie provădat cu un certificat de sănătate și proveniență. 2) În certificatul de proveniență și sănătate să se arate de autoritate, că transportul e deplin sănătos, că vine dintr'un loc, în care nu există nici o boală de vite, precum că nu există nici în împrejurime până la 20 kilometri depărtare și că în fine transportul a statu cel puțin 30 de zile într'un loc scutit de boală. 3) Asupra acestor împrejurări, precum și asupra stării sanitare a transportului, espositura carantinei din Orșova, resp. din Brașov să facă o severă cercetare și un transport neprovădat cu certificatul prescris să nu se arăta în care s'ar afla un porc bolnav sau suspect să se respingă necondiționat de organul oficial al institutului carantinei și despre acesta să raporteze ministrului de comerț.

—x—

În seara de 22 Ianuarie curentă un individ, ce venea din Brăila ca să treacă în Transilvania, anume *Mihai Molnar*, din comitatul *Trei-Scame*, a murit fără să fi avut vre-o boală, în hotelul *Haralambie Bejlin* (Ploesti) de lângă gară. Parchetul informat a ordonat transportarea cadavrului la spital spre a i se face autopsia, mai cu seamă că era însoțit de o femeie și se bănușește că i-ar fi dat ceva de băut, spune „*Răsboiul*”.

—x—

Apoi să nu pufnesci de risă! Cine ar fi crezut, că străvechii locuitori ai Europei au fost maghiari, ba încă și mai mult, că chiar și vechii *Elini* au fost maghiari. Așa ne spune „*istoricul*” maghiar *Stefan Bekey*, fost consilier ministerial de secțiune, care în zilele acestea a dat la lumină un opus intitulat: „*Străvechii locuitori ai Europei*”, în 154 pagini litografiate. Și credeți că nu dovedește că așa e? Elu dice că *Dareios* e cuvântul ungureș *Tarajos*, care însemnează: comitat cu creștă; *Boristhenes* e egal cu *Boristen* adică *Bor-vin*, *isten-dumnezeu*, va să dice *Dumnezeu* vinului, ș. a. Dar foile ungurești! Sunt încântate de acest giuvaer de literatură istorică maghiară. Și apoi să ne mai dice „*patriotii*”, că i luăm peste picior când le spunem că visază globul maghiar. Ar fi păcat să nu se traducă în nemțesc sau franțuzesc. Trebuiesc luminați puțin înopoiții istorici și filologi din streinătate, cari n'au fericirea d'a fi inspirați de „*Baristhene*” cel ungureș.

—x—

Societatea de lectură a inteligenței române din Orăștii și giurii va arangia balul său, în folosul bibliotecii sale ce se va înființa, Sâmbătă la 20/8 Februarie 1886, în sala hotelului „*Contele Stefan Szecsenyi*”. Inceputul la 8 ore seara. Prețul biletelor de intrare: de familie 2 fl. și de persoană 1 fl. Oferte mărinimose se primesc cu mulțămă și se vor chita pe cale diaristică.

—x—

Ungurii din comitatul *Hunedoreigü*, se plan că cu instrucțiunea poporală merge foarte rău. După lungă trăgănire s'a hotărât ministrul cultelor să înființeze o nouă școală elementară în *Deva*, unde nici comuna, nici confesiunile nu pot susține o școală poporală coreșpunătoare legii. Dăr în loc de școală cu șase clase, statul a înființat o școală cu patru clase, cu un învățător ordinar și unul ajutător. Totu așa de rău stă lucrul și la țară. E o stare de nesuferit, dicu Ungurii, nici lemne de ars n'au școlile ungurești.

—x—

Sâmbătă în 1 (13) Febr. a. c. se va arangia o petrecere, în sala edificiului dela hotel „*Union*” (*Weiss*), în folosul copiilor săraci din *Brașovul-vechiu*. Bilete de intrare 50 cr. de persoană. Inceputul la 7½ ore seara precisă. Oferte mărinimose se primesc cu mulțămă și se vor chita pe cale diaristică. Programul: 1.) „*Deșteptă-te române*”, coru de bărbați, duet. 2.) „*Mare lucru e școală*”, joc de scenă cu declamațiune și cântece: a) „*Sila*”, poezie de C. Boliacu. declamată de d-șora M. Jugănar. b) „*Peneșu Curcanului*”, poezie de V. Alexandri, declamată de elevul G. Popovicu. c) „*Hora fetelor*”, compozițiune de Flechtenmacher, executată de elevele școlii de repetițiune. d) „*Pe câmpia Turdei*”, coru mixt e) „*Rugăciunea Românului*”, coru mixt. 3.) *Călușarul și Bătuta*. 4.) *Petrecere de danși*.

Guvernul, dice „*Națiunea*”, vrea cu orice preț să impedeze interpelarea d-lui *Cogălnicenu* relativă la *espulsați*.

—x—

La Cuzluc în Dobrogea a fost o luptă crâncenă între o bandă de tâlhari și între călărași, scrie „*Voința Națională*”. Unu bandit a fost omorât și doi răniți; alți doi au fost prinși. S'au schimbat 150 focuri. Unu singur călăraș a fost ușor rănit.

—x—

Espeditorul postal dintre Dobrogea și Galați, anume *Popovici*, a dispărut cu 20,000 lei. Poliția îl urmărește, scrie „*Epoca*”.

Efectele Kulturegyletului.

De lângă Deșiu, Ianuarie 1886.

D-le Redactor! De când *Betlenu* a devenit cuibul unei filiale a „*Kulturegyletului*”, de atunci acestu locu este punctul de convenire al Maghiarilor din giur. Să dau aci baluri cu scopuri maghiarizătoare, ba după cum aud, acum de câteva zile petrecu acolo și ni nisce diletanți veniți în *Betlenu* nu știu de unde. Se dice, că și nisce Români au cercetat aceste conveniri. Pote că unii au mers numai din curiozitate, iar cei ce s'au dus mai desu, de bună seamă, au mers de frică, ca să nu-și perdă pâinea de toate zilele. — La totă întemplantă astăzi se știe, că ochi de *Argus* privighéză asupra fiecărui Român și prin urmare fiecare dintre noi va trebui mai curând ori mai târziu să dea samă pentru faptele sale înainte națiunii, care și de ar ave în totu satul câte unu lingău, totu nu va peri. — Altmintrelea cu mândria națională vă pot anunța, d-le Redactor, că p'aci majoritatea precumpnitorea Românilor cu carte sunt solidari și insulfă respectu șovinistilor, iar cei puțin, cari până acum au umblat în două luntri, încep a-și trage seama: căci vedu ei bine, că nu este neghiobia mai mare, ca a trăi și a mânca pâinea poporului și apoi a te ține mândru față cu el.

Papa Dinu.

Ateneul din București.

Am publicat deunăzile programul conferințelor Ateneului român, dăr fiind că s'au introdus orecari mici modificări într'ensul, îl reproducem din nou:

Duminică 26 Ianuarie, 8 și jum. ore seara, d. C. *Esarcu*: Discursul de deschidere. — D. B. P. *Hasdeu*: Sărbii și Bulgarii. — Joi 30 Ianuarie, 8 și jum. seara, d-nu *Ionescu Tache*: Naționalitățile din Orient. — Duminică 2 Februarie, 8 și jum. ore seara, d. *Barbu Ștefănescu*: Limba românească. — Joi 6 Februarie, 8 și jum. ore seara d. *Ventură*: Pygmalion. — Duminică 9 Februarie 8 și jumătate ore seara, d. *Nicolae Ionescu*: Imperia Româno-Bulgară. — Joi 13 Februarie, 8 și jum. ore seara, d. C. D. *Demetrescu*: Principiul autorității în educațiunea modernă. — Duminică 16 Februarie, 8 și jum ore seara, d. N. At. *Popovici*: Resbelu de tarife. — Marți 18 Februarie, 8 și jum. ore seara, d. N. At. *Popovici*: Resbelu de tarife. — Joi 20 Februarie, 8 și jumătate ore seara, d. E. M. *Porumbaru*: Noile teorii politice. — Duminică 23 Februarie, 8 și jumătate ore seara, d. V. *Lascaru*: Socialismul de stat. — Joi 27 Februarie, 8 și jumătate ore seara, d. A. *Vlahuță*: Poesiile lui *Eminescu*. — Duminică 2 Martie, 8 și jum. ore seara, d. *Ionescu-Gion*: Elena Năsturelu și Maria Sturdza. — Marți 4 Martie, 8 și jum. ore seara, d. *Stef. St. Sihleanu*: Despre emoțiuni. — Joi 6 Martie, 8 și jum. ore seara, d. St. C. *Mihăilescu*: Despre Dinamica socială. — Duminică 9 Martie, 8 și jum. ore seara, d. dr. *Urechiiă*: Despre iluziuni și halucinațiuni. — Marți 11 Martie, 8 și jum. ore seara, d. *Verussi*: Sentimentul estetic la poporul român. — Joi 13 Martie, 8 și jum. ore seara, d. A. *Eustatiu*: Arbitragiu internațional. — Duminică 16 Martie, 8 și jum. ore seara, d. dr. *Ștefănescu-Sache*: Apele minerale din România. — Joi 20 Martie, 8 și jum. ore seara, D. C. C. *Arionu*: Puterea aparințelor. — Duminică 23 Martie, 8 și jum. ore seara, D. N. *Xenopolu*: Utopiile socialiste. — Marți 25 Martie, 8 și jum. ore seara, D. *Crăciunescu*: Davila și învățământul secundar de fete. — Joi 27 Martie, 8 și jum. ore seara, D. G. *Marianu*: Poetii nostri satirici. — Duminică 30 Martie, 8 și jumătate ore seara, d. *Ang. Demetrescu*: Femeile lui Shakespeare. — Marți 1 Aprilie, 8 și jumătate ore seara, d. Dr. *Bucliu*: Morfinomania. — Joi 3 Aprilie, 8 și jumătate ore seara, domnul D. C. *Olănescu*: Năravuri Orientale. — Duminică 6 Aprilie, 8 și jum. ore seara, d. V. A. *Ureche*: Miron Costin: Cui datorim limba română scrisă. — Joi 10 Aprilie, 8 și jum. ore seara, d. *Traian Djuvara*: Asociațiunile. — Joi 17 Aprilie, 8 și jum. ore seara d. D-r. *Petrini-Galați*: Limbajul și gândire. — Duminică 20 Aprilie, 8 și jum. ore seara, d. G. *Pallade*: Rolul femeii în democrație. — Joi 24 Aprilie, 8 și jum. ore seara, d. St. *Velescu*: Profiluri contemporane. Duminică 27 Aprilie,

8 și jum. ore seara, d. C. *Disescu*: Statul și Biserica. Contradițiuni. — Joi 30 Aprilie, 8 și jum. ore seara, d. *Duiliu Zamfirescu*: Millo. — Duminică 4 Mai, 8 și jum. ore seara, d. *Vitzu*: Filoxera. — Joi 8 Mai, 8 și jum. ore seara, d. *Drăghiceanu*: Rolul științelor chimice și geologice în agricultură.

DIVERSE.

Logodnă. — D-lu Gabriel Manu avocat și d-șora Iustina Romanu incredințat.

**

Expoziția internațională de copii. — Concursul internațional de copii, ce va ave locu la Paris, promite de a fi din cele mai curioase. S'au înscris niște adevărate fenomene până acuma. Astfel este unu copil originar din *Bellencombe*, aproape de *Dieppe*, în etate de 3 ani și două luni și care măsură unu metru și 28 centimetre. Elu cântărește 43 kilograme. Acestu tineru fenomen este de o forță extra-ordinară; elu se joca în potcovaria tatăseu cu ciocanele cele mai mari, trântesc pe toți copii de la 8 până la 10 ani, și mănăcă într'una. Părinții lui au o talie ordinară; dar moșu-seu era numit în localitate, uriașul; elu măsură mai multu de trei metri și sfărimă cu mare facilitățe în mână o potcovă.

**

Catarina II. — Intr'o zi se aduse împărătesei rusesci spre confirmare o sentință într'unu procesu privat. *Catarina* semnă actul, care apoi merse la procurorul general, la secretarul general, la secretar și în fine la funcționarul de serviciu, care ave să lu comunice părților dar funcționarului îi plăc rachiul și nu era tocmai tréz când îi sosi hărtia pe birou. Cetind cuvântul confirmat, i se deșteptă spiritul de opoziție. „*Prostia nu se confirmă*”, duse el în sine apoi luă condeiul și scris pe margine de mai multe ori: „*Nu se confirmă, nu se confirmă...*” precum și numele său întreg. A doua zi, când funcționarul se trezise, nenorocirea se descoperise deja. Procurorul general, prințu *Wiesemski*, se duse cu hărtia stricată la împărătesă. — Ce s'a întâmplat? întrebă dēnsa, când prințu îi cădu la picior. — O nenorocire, Măiestate, respuse *Wiesemski* și expuse lucrul. — Nu e nimic, replică împărătesă. Voi semna încă odată și s'a isprăvit. Dar pote este unu semn din ceru — cine știe, dacă sentința e dréptă? Ar fi bine să faci revisuirea procesului! Intr'adeveru s'a constatat în urmă, că hotărirea nu fusese dréptă. Funcționarul prin beția sa făcuse să triumfe dreptatea.

**

O mică păcătōsă. — Lucrul s'a întâmplat la Paris. La 23 Ianuarie, fetița *Mariana Sussa* în vârstă de cinci ani, a fost prinsă în momentu, când era a-și apropia pe furis o păpușă dintr'unu magazin de jucării. Adusă înainte comisariatului de poliție, respuse la întrebarea comisarului: „*Domnuie, părinții mei sunt foarte săraci, abia au ban de ajuns ca să-mi cumpere haine; doream prea mult să am și eu o păpușă ca toate amicele și tovarășele mele și pentru ce să n'am și eu păpușă mea? Eu, care sunt bună și învățu mai bine decât ele, eu care sunt cea d'antēiu în clasa mea?*” — Arătările copilei se dovediseră de adevărate și profesorii școlii n'aveu decât laude printru aplicațiunea și bună purtarea sa. După intervenirea și rugăciunea comisarului, comerciantele de jucării își retrase reclamațiunea, fiindcă altfelu comisarul ar fi fost silit să trimită pe copilă la o casă de corecțiune. Pe urmă omenosul funcționar întrebă pe comerciantă: — Câtu costă păpușă? — Șese franci. — Ecă-i! și acum *Marianu*, îți dăruiesc păpușă, dăr făgăduiesc-mi că nici odată nu vei mai pune mâna pe ceva ce nu este al tu!

**

Intre doi soți. — Unu bărbat, fiindu bătut de soția lui, se duse și se băgă sub pat:

— Ai să ești d'acolo, tâlhăre, canaliă, omoritorule, urlă câtu îi luă gura dulce soția.

— Nu, domnă, n'am să est de locu d'aci; ținu să-ți dovedesc, că facu ce vrēu în casa eam!

SCRİ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alu „*Gaz. Trans.*”)

LONDRA, 10 Februarie. — Eri din nou s'a adunat o mulțime de popor la *Square-ul* dela *Trafalgar*. Poliția împrăștiă pe tumultuanți, cari cutrierară strada vecină în urlete. Prăvăliile, în urma avertismentului poliției, se închiseseră. Alte adunări se vor impede de acum înainte.

BERLINU, 10 Februarie. — În camera deputaților s'au prezentat proiectele de lege pentru strimțorirea polonismului în provinciile ostice. Pentru scopurile de colonizare a Germanilor se vor cere o sută de milioane.

Editoru: *Iacobu Mureșianu*.Redactoru responsabilu: *Dr. Aurel Mureșianu*.

Cursul la bursa de Viena din 9 Februarie st. n. 1886		Bursa de București. Cota oficială dela 28 Ianuarie, st. v. 1886.		Cursul pieței Brașov	
Rentă de aur 4%	101.95	Bonuri croato-slavone	103.75	Bancnote românești	Cump. 8.58 Vend. 8.62
Rentă de hârtie 5%	93.80	Despăgubire p. dijma de vin ungh.	98.75	Argint românesc	8.50 . . . . . 8.55
Imprumutul căilor ferate ungh.	152.50	Imprumutul cu premiu ungh.	118.25	Napoleon-d'or	9.98 . . . . . 10.03
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ungh. (1-ma emisiune)	99.60	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123.50	Lire turcesc	11.22 . . . . . 11.32
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ungh. (2-a emisiune)	127.25	Renta de hârtie austriacă	84.45	Imperiali	10.20 . . . . . 10.30
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ungh. (3-a emisiune)	113.10	Renta de arg. austr.	84.75	Galbeni	5.88 . . . . . 5.94
Bonuri rurale ungh.	104.50	Renta de aur austr.	113. —	Scrisurile fonc. »Albina»	100.— . . . . . 101.—
Bonuri cu cl. de sortare IC450	104.50	Losurile din 1860	140. —	Ruble Rusesc	122.1/2 . . . . . 123.1/4
Bonuri rurale Banat-Timșu	104. —	Acțiunile băncii austro-ungare	866. —	Discontul	7—10 % pe an.
Bonuri cu cl. de sortare 103.75	103.75	Act. băncii de credit ungh.	306. —		
Bonuri rurale transilvane 104.25	104.25	Act. băncii de credit austr.	299.60		
		Argintul — Galbeni împărțesci	5.94		
		Napoleon-d'or	10.02		
		Mărci 100 imp. germ.	62.90		
		Londra 10 Livres sterlinge	126.35		
		Banca națională a României	—		
		Ac. de asig. Dacia-Rom.	—		
		« » Națională	—		
		Aur contra bilete de bancă	16.1/4		
		Bancnote austriace contra aur.	2.01		
				Cump. vând.	
				89 1/2	90 1/2
				93 1/2	94 1/2
				86 1/2	87 1/4
				30	32
				101 3/4	102 1/2
				84 3/4	85 3/4
				96 3/4	97 1/2
				89 1/2	90 1/2
				82	83

Nro. 1168, 1886.

Publicațiune de licitațiune minuendă.

Comisiunea municipală a comitatului Brașiov în adunarea sa generală ținută în 9 Iunie a. trecut decidându edificarea unui spitalu militar în Brașiov pentru asecurarea acestei edificări preliminate cu 211.587 fl. 32 kr. a se defige licitațiunea minuendă pre 3 Martiu 1886 la 10 ore înainte de amiazi în cancelaria vice-comitelui a comitatului Brașov.

Doritorii de a licita se provocă a-și presenta ofertul cu vadiul de 10.580 fl. proveduit cu timbru de 50 kr. în cancelaria vice-comitelui cel mult până la 10 ore înainte de amiazi a zilei prefite și anume la comisiunea de licitațiune.

Planurile, spezele preliminate și condițiunile se pot vedea în orele oficiose în cancelaria vice-comitelui comitatului Brașov.

Brașov, în 1 Februarie 1886.

Roll Gyula.
vice-comite.

1—8

AVISU.

Subsemnata cu onore încunoscinteză pe p. t. publică, că am predat conducerea farmaciei a lui **Ferdinand Jekelius**, „La Speranța”, d-lui **Adolf Frank**, magistru în farmacia, care de mai mult timp a lucrat în această farmacia.

Să nțelege de sine, că schimbarea în persona provisorului meu nu modifică întru nimic felul de conducere a afacerilor de până acum, care are de scop soliditatea și realitatea în orice privință.

Cu distinsă stimă

A. Jekelius,

proprietara farmaciei „La Speranța”,

1—3

Avisu d-lorū abonați!

De ore ce multe din adresele, ce domni abonați le însemnă pe cuponul mandatelor postale, seu că nu sunt destul de exacte, seu că nu se pot bine descifra, rugăm pe acei D-ni prenumeranți, a căror adresă nu ar corăspunde, ca să binevoiască a ne face cât mai curând cunoscută îndreptarea dorită și a scrie adresa cât se poate mai lămurită.

ADMINISTRAȚIUNEA „GAZ. TRANS.”

6—20

CANCELARIA NEGRUTIU

in Gherla.-Szamosujvár

 deschide abonamentu pe anul 1886 la:

„AMICULU FAMILIEI.” Revistă beletristică și enciclopedică-literară — cu ilustrațiuni. Va eși în 1-a și 16-a și a luni în numer-câte 2—3 côle; și va publica poesii, romanuri, romane, schițe, piese teatrale, studii sociali, articlii științifici, ameli nunte de instrucțiune și distracțiune ș. a. Prețulu de abonamentu pe anul întregu e 4 fl. — pentru România 10 franci — l. n. plătibili și în bilete de bancă și în timbre postal.

„PREOTULU ROMANU.” Revistă bisericescă, scolastică și literară. Va eși în broșuri lunare câte de 2 3/4 — 3 1/4 côle; și va publica articlii din sfera tuturor științelor teologice și între acestia mulțime de predice pe dumineci, serbători și diverse oca-siuni, — mai departe studii pedagogice-didactice și științifice-literare. — Prețulu de abonamentu pe anul întregu e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei noi, plătibili și în bilete de bancă și în timbre postal.

— Abonații vor primi unele premii de valoare și și vor pute procura cu prețuri foarte reduse toate opurile din edițiunea noastră. —

COLECTANȚII PRIMESCU GRATIS TOT AL PATRILEA ESEMPLARIU.

==== Totu acolo au apărut și se află de vândare: =====

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I. II. III. IV. cuprindă materii foarte interesante și amuzante. Prețulu la toate patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr. *Biblioteca Familiei.* Cartea I. Cuprindă materii foarte interesante și amuzante. Prețulu 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiunii din Fiume în 8 XII. 1884, în limba maghiară și în 25 II. 1885 în limba italiană prin Vincentiu Nicora prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețulu 15 cr.

Collecta de Recepte din economiă, industriă, comerț și chemiă, pentru economi, industriași și comercianți. Prețulu 50 cr.

Apologie. Discuțiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silasi. Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Prețulu 30 cr. *Renascerea limbii românești* în vorbire și scriere invederită și apretiată de Dr. Gregoriu Silasi. Broșura I. II. Prețulu fiecăreia e 40 cr. — Ambele împreună 70 cr. *Poesii* de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unu volumu de 192 pagini cuprind, 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulu redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr. *Ifigenia în Tauria.* Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr. *Branda seu Nunta fatală.* Schițe din emigrarea lui Dragoșiu. *Novelă istorică națională.* Prețulu 20 cr. *Elu trebuie să se însore.* *Novelă* de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețulu 25 cr. *Hermanu și Dorotea* după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețulu 50 cr.

Economia pentru școlile popor. de T. Rosiu. Ed. II. Prețulu 30 cr. *Petulantulu.* Comediă în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioan St. Șuluțiu. Prețulu 30 cr. *Nu mă uita.* *Colectiune* de versuri funebrale, urmate de iertățiuni, epitafia ș. a. Prețulu 50 cr. *Tesaurulu dela Petrosa seu Cloșca* cu puii ei de aur. *Studiu archeologicu* de Dionisiu O. Olinescu. Prețulu 20 cr.

Indreptar teoretic și practic pentru învățământulu intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învățătorilor și a altor băbați de școlă, de V. Gr. Borgovanu, prof. preparandial. Prețulu 1 fl. 70 cr.

Micul mărgăritaru sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesc — frumosu ilustrată pentru pruncii școlari de ambe sexele. Cu aprobarea jurisdicțiunii sup. bisericesc. Prețulu unui esempl. broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr. — 50 de esempl. broșurate costau 6 fl., — legate 9 fl., legate în pânză 12 fl. — 100 esempl. broșurate 10 fl., — legate 17 fl. legate în pânză 22 fl. *Cărticică de Rugăciuni și Cântări* pentru pruncii școlari de ambe sexele. Cu mai multe icône frumoșe. Prețulu unui esemplar trimis franco e 10 cr., 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esemplare 5 fl. v. a.

Visulu prea santei vergure Maria a Născătoarei de Dumneșu urmatu de mai multe Rugăciuni frumoșe. Cu mai multe icône frumoșe. Prețulu unui esemplar trimis franco e 10 cr. 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esemplare 5 fl. v. a.

==== Manualu de Gramatica limbii române pentru școlile poporale în trei cursuri de Maximu Popu profesor la gimnasiulu din Năsăud. Prețulu 30 cr. =====